

det vel, at der, kort efter at Afstemningen var begyndt, var saa fuldt i Lokalerne, at man næsten ikke kunde komme frem deroppe, og dette mener han, skulde bevise, at Udgangen ikke har været saa vanskelig; men det beviser netop, at naar Folk først vare komne op, kunde de ikke komme ned igjen, og altsaa heller Sengen mere komme op, saa at netop, hvad Formanden anfører, synes at stadfæste, hvad der i Dørigt er klart nok iforveien, at den lidet hensigtsmæssige Ordning har medført, at der har været en ganske overordentlig Trængsel tilstede ligesaa Stemmeginningens Begyndelse. Det ærede Mindretal anfører ogsaa, at Flertallet synes at have lagt nogen Bægt paa, at enkelte Vælgere have set Leilighed til ad en Bagtrappe, at komme ind i Valglokalet, gjennem Arrestforvarerens Leilighed. Sa, det have vi ganske vist anført, uden dog paa denne Omstændighed at bygge Noget med Hensyn til Spørgsmaalet om Valgets Anerkjendelse eller Ikke-Anerkjendelse; vi have anført det, fordi vi fandt, at det fortjente at medtages som Bidrag til at danne sig et helt Billede af, hvorledes det er gaaet til. Sagen er nemlig den, at Dpgang eller Nedgang gjennem Arrestforvarerens Leilighed maatte bero paa Arrestforvarerens Tilladelse, idet det jo ikke var nogen officiel Vej, ad hvilken Enhver var berettiget til at komme, Landboerne fik ogsaa først meget sent Underretning om, at Bogenvælgernes gif ind og ud ad denne Vej, og naar det er forklaret af enkelte af disse Vælgere, at de henimod Slutningen af Balghandlingen ogsaa have set Landvælgere komme ind ad denne Vej, saa have disse altsaa til Slutning benyttet den, men deres Tal maa dog i Forhold til de Andres have været saa høit ubetydeligt, at det hele Forhold kommer til at se ganske besynderligt ud. Det ærede Mindretal vil ikke indrømme, at det har nogen videre Betydning, om Valglovens § 41 sidste Punktum er bleven opfyldt eller ikke, og denne Betragtning gjør Mindretallet gjældende paa flere Steder. Jeg er nu af den modsatte Mening; jeg er af den Mening, at enten det oplyses, eller ikke, at Overtrædelser af Valgloven har bragt nogen faktisk Worden tilstede, maa selve Undladelsen af at foretage, hvad Valgloven foreskriver, eller det at foretage sig Noget, som Valgloven ikke foreskriver, eller som den forbyder, give Anledning til, naar Sagen ellers foreligger som her, at man indstiller Valget til at erklæres ugyldigt. Valgloven er nemlig givet for at sikre sig, at det i Virkeligheden gaar rigtigt til ved Valget, og kommer man ind paa en saadan Betragtning, at man siger: Naar man ikke kan oplyse, at en eller anden Virktighed er begaaet, betyder det Intet, om Valglovens Bestemmelser ere fulgte eller ikke, saa er man inde paa Vilkaarligheden, saa er der ingen Sikkerhed mere, og saa vilde det være bedre, om man slet ikke havde givet nogen Valglow. Altsaa Valglovens Bestemmelser bør forlanges hævede, uanset de Tilfælde, hvori det har viist

sig, at de ikke have været hævede, selv om det ikke har været muligt at skaffe juridisk Bevis for, at der er foregaaet noget Vigtigt. Svad nu angaar den Undladelse af at følge Valglovens § 41 sidste Stykke om at oplæse for Vælgeren saavel hans eget som den af ham Valgtes Navn, efterat begge Bistfærerne have optegnet hans Stemmegivning, saa er det gjennem en hel Række af Forklaringer, afgivne af Vælgere under Gds Tilbud, klart konstateret ikke blot, at nogle af Vælgerne ikke have hørt en saadan Oplæsning, men at, saaledes som flere Vælgere erklære, Oplæsningen i Virkeligheden ikke har fundet Sted. Navnlig have vi en bestemt og ren Erklæring herom fra en af Bogenstiftfærerne, idet den Vælger, som førte Stemmelisten for Bogenstift, forklarer, at han ikke havde gjort sig bekendt med Valgloven; men troede, at den nævnte Bestemmelse i Valgloven var fyldestgjort derved, at den, som førte Valglisten, efterat han havde spurgt Vælgeren, hvem han steinte paa, sagde til Færeren af Stemmelisten: N. N. stemmer paa N. N. Dermed havde han antaget, at det Fornødne var iagttaget, idet han havde opfattet sit Hverv saaledes, at det indskrænkede sig til at kopiere i Stemmelisten, hvad det blev sagt af den, der førte Valglisten. I Valgloven staar der imidlertid udtrykkelig, at den omtalte Oplæsning skal finde Sted, til Sikkerhed for begge Tilførslers Rigtighed og indbyrdes Overensstemmelse, men en saadan Oplæsning som den, der her har fundet Sted, kan jo ikke give nogen Sikkerhed om begge Tilførslers Rigtighed, da den slet, før Stemmelisten er ført. Her have vi altsaa en ligefrem og klar Indrømmelse fra en af de Bedkommende af, at Bestemmelsen i Slutningen af Valglovens § 41 ikke er opfyldt for Bogenstifts Bys Bedkommende. Det ærede Mindretal siger dernæst: Derimod vilde det have været en væsentlig og betydningsfuld Feil, hvis det kunde antages, at Modtagelsen af Stemmer for Bogenstifts Kjøbstad var forsat længere, end den efter Valglovens § 42 burde.

Dette er vistnok ogsaa en af de mest betydningsfulde Feil, der er forefalden. Det ærede Mindretal finder imidlertid, at dette ikke blot ikke er oplyst, men at det modsatte endog maa anses for godtgjort. Det tror jeg, at det ærede Mindretal tager fuldstændig fejl. Efter hvad der foreligger, antager jeg, at netop det modsatte af, hvad det ærede Mindretal finder godtgjort, er fuldstændig godtgjort. Jeg skal nemlig gjøre opmærksom paa, at vel har det ærede Mindretal fuldstændig Ret i, at den Vælger i Bogenstift, som førte Valglisten, har erklæret, at Vælgere, saalænge han førte Listen, mødte ganske jevnt i sammenhengende Række lige til henimod Kl. 5. Hvis det nu virkelig var saa, at Vælgere fra Stemmeginningens Begyndelse vare mødte ganske jevnt uden Afbrydelse, saa